

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Gymnázium Augusta Horislava Škultétyho, Školská 21, Veľký Krtíš, 990 01
4. Názov projektu	Gramotnejšie gymnázium
5. Kód projektu ITMS2014+	NFP312011V632
6. Názov pedagogického klubu	Klub učiteľov zameraných na rozvoj čitateľskej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	10.6.2021
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Gymnázium Augusta Horislava Škultétyho Veľký Krtíš
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	Miroslava Babicová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.gahsvk.edu.sk/gramotnost

11. Manažérske zhrnutie:

Témou nášho stretnutia boli:

Pedagogická diagnostika čítania

- faktory ovplyvňujúce techniku čítania a porozumenie prečítaného u žiakov,
- kritériá, ktoré možno využiť pri diagnostike čítania,
- problémy súvisiace s čítaním a písaním, poruchy čítania a písania.

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Zamýšľali sme sa nad tým, ako možno zdokonaľovať a kultivovať **čítanie s porozumením**, nakoľko ide o **nástroj učenia sa**, prostredníctvom ktorého žiaci získavajú dôležité informácie, a zároveň hrá kľúčovú úlohu v **rozvoji gramotnosti** jedinca i celej spoločnosti. Žiaci, prichádzajúci na naše gymnázium zo základných škôl, už majú osvojenú techniku čítania a písania spolu s porozumením textu. My sa snažíme rozvíjať spomenuté kompetencie a schopnosť použiť získané informácie v rôznych učebných a životných situáciách. Žiakov vedieme k tomu, aby do využitia získaných informácií zapájali všetky **receptné** (počúvanie, čítanie) a **produkčné** (písanie, hovorenie) **komunikačné zručnosti**.

Čitateľskú gramotnosť teda chápeme ako schopnosť porozumieť rôznym druhom textu s rešpektovaním viacúrovňového charakteru procesov porozumenia a zároveň ako schopnosti využiť spracované informácie na učebné a komunikačné ciele. Za základné východisko rozvíjania čitateľskej gramotnosti považujeme stimulovanie kognitívnych funkcií, ktoré sú spojené s jednotlivými úrovňami porozumenia a ktoré sú nevyhnutné na to, aby k samotnému porozumeniu dochádzalo. Za súčasť rozvíjania čitateľskej gramotnosti považujeme aj rozvíjanie metakognitívnych procesov, ktoré žiakov pripraví na transfer získavania, spracovania a využitia informácií.

Diskutovali sme o problematike **pedagogickej diagnostiky čítania** a zhodli sme sa, že ju nemožno zúžiť len na hodnotenie formálnych parametrov čítania (správnosť, plynulosť, rýchlosť a chybovosť pri hlasnom čítaní). Tieto parametre je možné jednoducho skórovať, mechanicky vyhodnocovať, no ich výpovedná hodnota je minimálna. Pre komplexnú diagnostiku je potrebné **pozorovať neverbálny prejav žiaka počas čítania**. Správny slovný dôraz, prirodzená intonácia, primerané rytmické členenie vety, plynulosť a náležité pauzy sú prejavom toho, že žiak textu rozumie. Kladenie vetného dôrazu na nedôležité časti vety, neprirodená intonácia, neplynulé čítanie, pauza na miestach, kde žiak skôr váha, než si to logické členenie vety vyžaduje, je neklamným dôkazom toho, že žiak má problémy s porozumením textu. Dôležitým ukazovateľom porozumenia textu je **rýchlosť čítania**. Text, ktorému žiak rozumie, číta obyčajne rýchlejšie ako text, ktorému nerozumie. Rýchlosť čítania však závisí aj od obtiažnosti textu (náročnejšie/zložitejšie texty čítajú žiaci pomalšie, pretože im trvá dlhšie ich spracovanie).

V školskej praxi sa čoraz častejšie stretávame s **problémami súvisiacimi s čítaním a písaním**, preto sme sa tejto aktuálnej téme venovali aj na stretnutí nášho pedagogického klubu. Špecifická porucha čítania – známa ako **dyslexia** – sa prejavuje ťažkosťami v dekódovaní písaného textu, ktoré sú neočakávané vzhľadom na vek, dĺžku zaškolenia a intelektové predpoklady. Narušená je rýchlosť, správnosť a technika čítania. V prejave žiaka pozorujeme problémy s porozumením prečítaného textu, s poznávaním čítaných slov, s ústnou pohotovosťou pri čítaní. Špecifická porucha písania – známa ako **dysgrafia** – sa týka technickej stránky písomného prejavu, ale aj slabšieho písomného vyjadrovania vlastných myšlienok. Je spojená s ťažkosťami v jemnej motorike pri písaní. Žiak si ťažko osvojuje tvary písmen, nedokáže ich napodobniť, nevie si ich zapamätať. Písmo je křčovité a ťažšie čitateľné. Dysgrafia sa väčšinou objavuje v spojení s dyslexiou a **dysortografiou** (špecifická porucha osvojovania a uplatňovania pravidiel pravopisu – žiak často ovláda gramatické pravidlá na teoretickej úrovni, ale nedokáže ich uplatniť v praxi). Práve učiteľ je spravidla prvou osobou, ktorá upozorní na ťažkosti žiakov s čítaním a písaním. Mala by nasledovať **odborná pomoc**, ktorá sa realizuje predovšetkým v centrách pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie. Po komplexnej diagnostike a stanovení diagnózy nasleduje reedukácia (súbor metód, ktorými sa odborníci snažia odstrániť špecifické problémy žiaka) a **integrácia** (začlenenie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do bežnej triedy). Škola v spolupráci so špeciálnym pedagógom a psychológom vypracuje pre žiaka **individuálny vzdelávací plán** (buď ide o komplexný dokument zohľadňujúci diagnózu žiaka, jeho individuálne špeciálno-pedagogické potreby, zabezpečenie jeho vzdelávania – alebo ide o úpravu učebných osnov v tých predmetoch, kde to je nevyhnutné).

13. Závěry a odporúčania:

Odporúčame využívať **metódy rozvíjajúce čítanie s porozumením:**

- reprodukcia textu žiakom (na účely zisťovania porozumenia textu sa používa voľná reprodukcia, ktorá je istou transformáciou prečítaného textu – žiak z textu vyberá informácie, zoraduje ich a komprimuje),
- hodnotenie informácií (metóda umožňuje zistiť hodnotiaci vzťah žiaka k informáciám v texte – žiak musí v texte označiť, ktoré informácie sú najdôležitejšie a ktoré menej dôležité),
- vytvorenie súhrnu textu žiakom (táto metóda slúži na zistenie, do akej miery vie žiak identifikovať jadro textu – žiaci môžu napríklad vytvoriť heslo alebo titulok textu vystihujúci jeho obsah),
- testy (obsahuje súvislý alebo nesúvislý text, ku ktorému sa viaže niekoľko otázok s možnosťou výberu správnej odpovede alebo otvorených otázok – žiak musí sformulovať vlastnú odpoveď),
- metóda hlasného uvažovania (vyžaduje od žiaka, aby nahlas vyslovoval svoje myšlienky v priebehu čítania textu).

Odporúčame všimnúť si **problémy súvisiace s čítaním a písaním**, riešiť ich v spolupráci učiteľov a rodičov s odborníkmi. V prípade stanovenia diagnózy poruchy čítania alebo písania je potrebné vypracovať individuálny výchovno-vzdelávací program pre žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami podľa nasledujúcich princípov:

- vychádza z diagnostiky odborného pracoviska (CPPP a P, ČŠPP),
- vychádza z pedagogickej diagnostiky učiteľa,
- rešpektuje závery z diskusie so žiakom a rodičmi,
- pre tie predmety, kde sa handicap výrazne prejavuje, je vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací plán.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Martina Demeterová
15. Dátum	10.6.2021
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	Jaroslav Horváth
18. Dátum	11.6.2021
19. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu

Príloha správy o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ:	Gymnázium Augusta Horislava Škultétyho, Školská 21, Veľký Krtíš, 990 01
Názov projektu:	Gramotnejšie gymnázium
Kód ITMS projektu:	NFP312011V632
Názov pedagogického klubu:	Klub učiteľov zameraných na rozvoj čitateľskej gramotnosti

PREZENČNÁ LISTINA

Miesto konania stretnutia: Gymnázium Augusta Horislava Škultétyho, Veľký Krtíš

Dátum konania stretnutia: 10.6.2021

Trvanie stretnutia: od 13,40 hod. do 15,40 hod

Zoznam účastníkov/členov pedagogického klubu:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia
1	Míroslava Babicová		Gymnázium A.H.Š. Veľký Krtíš
2	Martina Demeterová		Gymnázium A.H.Š. Veľký Krtíš
3	Míroslava Hrubčová		Gymnázium A.H.Š. Veľký Krtíš
4	Veronika Kollárová		Gymnázium A.H.Š. Veľký Krtíš
5	Dagmar Pastorková		Gymnázium A.H.Š. Veľký Krtíš

Meno prizvaných odborníkov/iných účastníkov, ktorí nie sú členmi pedagogického klubu a podpis/y:

č.	Meno a priezvisko	Podpis	Inštitúcia